

היסטוריה

שימו לב: חלק זה מיועד רק לנבחנים שלמדו את נושא 6 – תולדות ארצות הברית.
אם לא למדתם את נושא 6 – תולדות ארצות הברית, יש לבקש מן המשגיחים את חלק ב.

חלק א

נושא 6 – תולדות ארצות הברית

הוראות

1. מבנה השאלון ומפתח הערכה:

בחלק זה נושא 6 בלבד – תולדות ארצות הברית.

- יש לענות על חלק א ועל נושא אחד נוסף מחלק ב.
בחלק זה יש שני פרקים. יש לענות על שתי שאלות:
שאלה אחת מן הפרק הראשון – 35 נקודות
שאלה אחת מן הפרק שני – 15 נקודות
סך הכול לנושא – 50 נקודות

– כדי לקבל את חלק ב יש למסור למשגיחים את מחברת הבחינה ואת ספר הלימוד של חלק א.
אין לחזור לחלק א לאחר מסירת מחברת הבחינה למשגיחים.

2. משך הבחינה: שלוש שעות לבחינה כולה (חלק א + חלק ב).

3. חומר עזר מותר בשימוש: ספר הלימוד שאושר בנושא **תולדות ארצות הברית**:

' פלורסהיים, תולדות ארצות הברית: חזון, משברים וצמיחה, מרכז זלמן שזר.
בספר יכולים להיות תקופות או נושאים שסומנו באמצעות מדבקות (סימניות)
הבולטות מן הספר, וכן קטעים שסומנו באמצעות מדגש (מרקד) או עיפרון, אך אין
להשתמש בספרים שבהם הערות בכתב.

שימו לב: תלמידים שאושר להם מבחן מותאם ולמדו את נושא 6 – תולדות ארצות הברית:

יש לענות על אחת משתי השאלות הראשונות (50 נקודות).

כמו כן, יש לענות על אחת משתי השאלות הראשונות בנושא אחד נוסף שלמדתם מחלק ב (50 נקודות).

יש לכתוב במחברת הבחינה בלבד. יש לרשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

חלק א נושא 6 – תולדות ארצות הברית

שימו לב: 1. בפרק זה תוכלו להיעזר בספר הלימוד "תולדות ארצות הברית: חזון, משברים וצמיחה" מאת י' פלורסהיים.
2. בסעיפים שבהם יש להביא מקור מספר הלימוד, יש לכתוב את מספר העמוד שבו נמצא המקור.

אם למדתם נושא זה, ענו על שתי שאלות: על אחת מן השאלות 1-2 (פרק ראשון) ועל אחת מן השאלות 3-4 (פרק שני).

פרק ראשון

ענו על אחת מן השאלות 1-2 (35 נקודות).

1. חוקת ארצות הברית

א. לפניכם קטע העוסק בחוקת ארצות הברית מן הספר של ההיסטוריון אייל נווה "האתוס הליברלי בחברה האמריקנית".

יש הטוענים שהחוקה שימשה מעצור מפני רדיקליזציה [הקצנה] של המהפכה. מנסחיה בלמו את האפשרות כי המהפכה האמריקנית תתגלגל לכיוון דמוקרטי והמוני מדי, שיביא לערעור מוגזם של סמכות השלטון ויפגע ביציבותו... [תהליך ההקצנה נבלם] הודות לחוקה, שחסמה שרירות לב שלטונית מצד אחד, ודמוקרטיזציה יתר של ההמון, מצד אחר".

(מעובד על פי א' נווה, האתוס הליברלי בחברה האמריקנית, הוצאה לאור של משרד הביטחון, 1997, עמ' 39-40)

הסבירו את הטענה שמציג ההיסטוריון א' נווה בנוגע לחוקת ארצות הברית, ונמקו אותה באמצעות שלוש דוגמאות מחוקת ארצות הברית.

(17 נקודות)

ב. בשנת 1861 פרשו מדינות הדרום מן האיחוד והכריזו על כינון קונפדרציה עצמאית. הציגו שלוש מן הנימוקים של מדינות הדרום להצדקת צעד זה, והסבירו מדוע צעד זה גרם למשבר חוקתי.

(18 נקודות)

2. "המשבר הכלכלי הגדול", תוכנית ה"ניו דיל"

א. לפניכם קטע מעדות שגבתה ועדת החקירה מטעם בית הנבחרים האמריקני בשנת 1932.

בשלושת החודשים האחרונים ביקרתי בעשרים מדינות בארץ יפה ועשירה זו, והינה קצת ממה שראיתי ושמעתי... במונטנה סיפרו לי על כמויות גדולות של חיטה שלא נקצרה בשדות, מפני שמחירה הנמוך אינו מכסה את הוצאות הקציר. באורגון ראיתי כמויות עצומות של תפוחים שנרקבו על העצים... כשהייתי באורגון קבל [התלונן] עיתון מקומי על כך שאלפי כבשים מומתים בידי מגדליהם, משום שמחירם בשוק אינו מכסה את הוצאות ההובלה שלהם...

(מעובד על פי ר' קליינברגר, תולדות ארצות הברית, הוצאת האגף לתוכניות לימודים ומעלות, תשמ"ג, עמ' 240)

– הציגו את תוצאות המשבר הכלכלי הגדול הבאות לידי ביטוי בקטע.

התבוננו בתצלום בספר הלימוד בעמוד 135, והסבירו כיצד הוא מבטא היבט נוסף אך משלים של התוצאות שהצגתם. על פי מה שלמדתם, הסבירו כיצד אחת מן התוצאות האלה נובעת מן המדיניות הכלכלית הליברלית שהונהגה לפני תקופה זו בארצות הברית. (תוכלו להתבסס על הקטע המילולי או על התצלום.)

(17 נקודות)

ב. בתקופת ה"ניו דיל" חלו שינויים באופי פעילותו של הממשל ובאיוון בין רשויות הממשל השונות. הסבירו קביעה זו על שני חלקיה.

– בית המשפט העליון פסל אחדים מחוקי ה"ניו דיל" בטענה שהם מנוגדים לחוקה. הציגו אחת מן החוקים האלה, והסבירו את טענת בית המשפט העליון.

(18 נקודות)

פרק שני

ענו על אחת מן השאלות 3–4 (15 נקודות).

3. קראו את השיר "הנפיל החדש" מאת אמה לזרוס (עמוד 13 בספר הלימוד).
– הציגו שניים מן הגורמים להגירה לארצות הברית הבאים לידי ביטוי בתיאור המהגרים בשיר.
– על פי מה שלמדתם, הסבירו כיצד הצהרת העצמאות (1776) משקפת את היותה של ארצות הברית יעד הגירה מועדף למהגרים.
4. לפניכם רשימה של אירועים שהשפיעו על מעמדה של ארצות הברית כמעצמה עולמית:
• הטלת פצצות האטום על יפן (1945)
• משבר ברלין (1948–1949)
• מלחמת קוריאה (1950–1953)
• משבר הטילים בקובה (1962)
בחרו בשניים מן האירועים, והסבירו בנוגע לכל אחד מהם אם הוא חיזק או החליש את מעמדה של ארצות הברית בעולם. נמקו את תשובתכם באמצעות שתי עובדות היסטוריות (לכל אירוע שתי עובדות, סך הכול ארבע עובדות).

שימו לב: לאחר שסיימתם להשיב על חלק א, יש למסור למשגיחים את מחברת הבחינה ואת ספר הלימוד ולקבל מהם את חלק ב של השאלון ומחברת בחינה נוספת. אין לחזור לחלק א לאחר מסירת מחברת הבחינה למשגיחים.

בהצלחה!

היסטוריה

שימו לב: חלק זה מיועד לכל הנבחנים.
אם למדתם את נושא 6 – תולדות ארצות הברית, יש לענות תחילה על חלק א.

חלק ב

הוראות

1. מבנה השאלון ומפתח הערכה:

בחלק זה שבעה נושאים: 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8.

אם לא למדתם את נושא 6 – תולדות ארצות הברית, יש לבחור בשניים מן הנושאים שבחלק ב.

אם עניתם על חלק א (תולדות ארצות הברית), יש לבחור בנושא אחד נוסף מחלק ב.

בכל נושא יש לענות על שתי שאלות:

שאלה אחת מן הפרק הראשון – 35 נקודות

שאלה אחת מן הפרק שני – 15 נקודות

סך הכול לנושא – 50 נקודות

(לכל נושא – 50 נקודות; סך הכול – 100 נקודות)

2. משך הבחינה: שלוש שעות.

אם עניתם על חלק א (תולדות ארצות הברית) – משך הבחינה הוא הזמן שנותר לכם להשלמת שלוש שעות

מתחילת הבחינה.

3. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

שימו לב: תלמידים שאושר להם מבחן מותאם:

אם לא למדתם את נושא 6 – תולדות ארצות הברית: יש לענות על אחת משתי השאלות הראשונות בכל אחד

משני הנושאים שלמדתם. סך הכול – שתי שאלות; לכל שאלה 50 נקודות.

אם עניתם על חלק א (נושא 6 – תולדות ארצות הברית), יש לענות מחלק ב על אחת משתי השאלות הראשונות

בנושא אחד נוסף שלמדתם (50 נקודות).

יש לכתוב במחברת הבחינה בלבד. יש לרשום "טייטה" בראש כל עמוד המשמש טייטה.

כתיבת טייטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

חלק ב

נושא 1 – הפעילות הציונית בארצות האסלאם בימי מלחמת העולם השנייה, והעליות הגדולות מארצות האסלאם בשנים 1948–1967

אם למדתם נושא זה, ענו על שתי שאלות: על אחת מן השאלות 5–6 (פרק ראשון) ועל אחת מן השאלות 7–8 (פרק שני).

פרק ראשון

ענו על אחת מן השאלות 5–6 (35 נקודות).

5. יהודי ארצות האסלאם בזמן מלחמת העולם השנייה

- א. בתקופת מלחמת העולם השנייה החליטה הנהגת היישוב היהודי על מדיניות שעודדה עלייה מארצות האסלאם. לפניכם קטע מקור ובו דברים שנשא דוד בן-גוריון בעניין זה לפני חברי הוועד הפועל הציוני ב-5 ביולי 1943.

במדיניותנו הציונית נתבעת עכשיו תשומת לב מיוחדת לקיבוצים היהודיים בארצות ערב. אם יש גלויות שעלינו לחסל אותן בדחיפות הנמרצת ביותר על ידי העברת היהודים שבהן למולדת - הרי אלו הן גלויות ערב: תימן, עיראק, סוריה, מצרים וצפון אפריקה, לרבות יהדות פרס וטורקיה. מה שעובר עכשיו על יהדות אירופה מחייב חרדה מיוחדת לגורל היהודים במזרח התיכון...
תושבי בגדאד הערבים עושים בגלוי הכנות לטבח. גם במצרים מחריף מצב היהודים. השנאה לזרים בכלל וליהודים בפרט מתגברת והולכת. ...עכשיו נהרסת גם יהדות טורקיה תוך נישול שיטתי של המיעוטים בטורקיה. בארצות ערב יש גם סכנה מדינית: שליטי הארצות האלה מנסים ללחוץ על נתיניהם היהודים שיתנו יד למלחמה בציונות, ועלינו לדאוג לכך שבמקום גורם אנטי-ציוני, יהיו יהודי ארצות אלו למנוף ציוני - לשליחי העם היהודי בקרב העולם הערבי, כל עוד הם בגולה הערבית. אולם עלינו לקצר שהייה זאת. תכונתנו הראשית [התוכנית העיקרית שלנו] לקראת הבאות היא העלייה. ודרכי העלייה מאירופה עכשיו... סגורים ומסוגרים, ויש רק ארצות אחדות המחוברות ביבשה לארץ-ישראל - אלו הן הארצות השכנות.
כל השיקולים האלה מחייבים דאגה ופעולה מיוחדת להעברתם המהירה של יהודי ערב לארץ. זהו סימן של כישלון רב לציונות שעדיין לא חיסלנו את גלות תימן. אם לא נחסל את גלות עיראק בדרך הציונית - יש סכנה שהיא תחוסל בדרך היטלראית.
(מעובד על פי ד' הכהן, תכנית המיליון, הוצאה לאור של משרד הביטחון, תשנ"ה 1994, עמ' 211–212)

- על פי קטע המקור, הסבירו את השיקולים שגרמו לבן-גוריון לעודד עליית יהודים מארצות האסלאם בתקופה זו, והסבירו שיקול אחד נוסף על פי מה שלמדתם.
– על פי מה שלמדתם, הסבירו שלוש מן הקשיים בנוגע למימוש מדיניות זו בזמן מלחמת העולם השנייה. (20 נקודות)
- ב. בתקופת מלחמת העולם השנייה הוקמו תאים של ארגון ההגנה בכמה מארצות האסלאם. הסבירו מדוע הוקמו התאים האלה, והציגו שלוש קשיים שהיו בהקמת התאים האלה. (15 נקודות)

6. יהודי עיראק

א. לפניכם קטע מתזכיר ששלח ראש הקהילה היהודית בבגדאד שבעיראק אל ממשלת עיראק ב-28 באוקטובר 1949.

סודי

הוד מעלתו סגן ראש הממשלה ושר הפנים בפועל,
בהתייחסות לשיחה שבעל פה, אני מקווה שהתזכיר הזה יסייע לשפוך אור על המצב הנוכחי שבו נתונה הקהילה היהודית בעיראק, ועל הסיבות להרגשת החרדה האופפת אותה. אנו מקווים שחוכמתה ותבונתה של הממשלה הנכבדה יעמדו לה לחיסול סיבות ההרגשה הזאת ולהחזרת העניינים למהלכם הטבעי.
הסיבות העיקריות נעוצות, לאמיתו של דבר, בהגבלות הרבות אשר הוטלו זו אחר זו על היהודים העיראקים במשך 18 החודשים האחרונים - דבר שהפך את חייהם לקשים ביותר ודחף את רובם להביט בייאוש אל העתיד.
הקהילה היהודית בעיראק, אשר נודעה במשך 2,400 שנות חייה בעיראק בדבקות בארץ הזאת ובנאמנות ללא רבב, הייתה בטוחה כי פרוץ המלחמה [מלחמת העצמאות] לא ישפיע על קיומה ולא יפגום דבר מזכויותיה וחירותה המובטחות בחוקה - כל עוד היא ממלאת את חובתה מתוך דבקות בחוקים ונאמנות לארץ.
אבל התקוות האלה, לצערנו, נכזבו כולן. בגלל המלחמה הזאת נפגעה הקהילה ונקלעה למצב שאין לקנא בו, כשכל חטאה הוא היותה קהילה יהודית. ואף על פי כן רבים מבין הנבונים המשיכו להאמין ולצפות שבסופו של דבר העניינים ישובו למהלכם התקין, אולם גל נוסף של אכזבה הציף את כולם כאשר הסתבר כי הפסקת הקרבות לא שמה קץ לסבלותיה של הקהילה. אדרבה, המצור סביבה נמשך עד כי רוב בניה, בגלל המצוקה שממנה [הם] סובלים במחיינם ובענייניהם האחרים, חדלו לתת אוזן לעצת הנבונים ובעלי הדעה בקהילה ולהבטחות כי הישועה קרובה.
...מכל מקום אנו סבורים כי פתרון המשבר הזה עודנו, כפי שהיה, תלוי בתבונתה של הממשלה העיראקית הנכבדה ובאופן שבו [היא] תכלכל את מעשיה. הסרת ההגבלות שהוטלו על חירותם של היהודים העיראקים, הנהגת שוויון בינם לבין יתר בני הארץ והענישת העבריינים שביניהם בהתאם לעקרונות הצדק ועל פי החוקים הנהוגים - כל אלה עשויים להחזיר את העניינים למהלכם התקין, ולהשיב את הביטחון והשלווה אל נפשות מאה ועשרים אלף יהודים עיראקים, אשר הצטיינו מאז ומתמיד באהבת הסדר, משמעת לחוק, שקידה בעבודה, נאמנות למולדתם העיראקית ודבקות בכתר האשמי האהוב.
מיטב ההערכה להוד מעלתכם.
ראש הקהילה היהודית בבגדאד

(מעובד על פי ש' קולת (עורכת), הקיום היהודי בתפוצות במאה ה-20,

האגף לתוכניות לימודים ומעלות, תשנ"ד, עמ' 246-247)

- על פי קטע המקור, הסבירו שני גורמים שהשפיעו על מצב היהודים בעיראק בשלהי שנות הארבעים של המאה ה-20.
- על פי מה שלמדתם, הציגו שתי דוגמאות המבטאות את השפעתם של גורמים אלה על גורל יהודי עיראק בתקופה הזאת. (18 נקודות)
- ב. - הציגו את המטרות שביקשה ממשלת עיראק להשיג באמצעות חקיקת חוק הוויתור על הנתניות העיראקית (1950) ואת התוצאות של חקיקה זו.
- הסבירו את הגורמים לפער בין המטרות של חוק זה ובין התוצאות שלו בפועל. (17 נקודות)

פרק שני

ענו על אחת מן השאלות 7–8 (15 נקודות).

7. הסבירו שלושה מן הגורמים שהשפיעו על החלטת שלטונות תימן לאפשר ליהודים לצאת מן המדינה בשנת 1949, והציגו שניים מן הקשיים שחוו יהודי תימן בדרכם ארצה.

8. בחרו באחת ממדינות צפון אפריקה שממנה עלו יהודים לישראל בשנים 1948–1956. הציגו את דפוס העלייה שאפיין את המדינה שבחרתם בתקופה זו, והדגימו אותה במדינה זו.

נושא 2 – "מעיל תשבץ": מפגש התרבויות בין יהדות לאסלאם בימי הביניים

אם למדתם נושא זה, ענו על שתי שאלות: על אחת מן השאלות 9–10 (פרק ראשון) ועל אחת מן השאלות 11–12 (פרק שני).

פרק ראשון

ענו על אחת מן השאלות 9–10 (35 נקודות).

9. להיות מיעוט יהודי בעולם המוסלמי

א. לפניכם שני קטעי מקור (1–2) ובהם צווים הנוגעים ליחס של ח'ליפים מוסלמים ל"בני החסות" בתקופות שונות.

קטע מקור 1 – מתוך צו שפרסם הח'ליף העבאסי אל-מתוּכַל בשנת 850:

הובא לידיעתו של נגיד המאמינים [הח'ליף], שאנשים [מושלים במחוזות] חסרי שיקול דעת ובינה מבקשים עזרתם של ד"מים [בני חסות] בעבודתם, מאמצים אותם לאנשי סודם ומעדיפים אותם על פני מוסלמים, ונותנים בידיהם סמכות על הנתינים. הם [בני החסות] מדכאים אותם ומושיטים ידיהם נגדם בעריצות, במרמה ובאיבה. נגיד המאמינים, באשר הוא מייחס חשיבות רבה לעניין, מגנה אותו ודוחה אותו. מרצונו לשאת חן לפני אלוהים על ידי מניעת הדבר ואיסורו, החליט לכתוב לקציניו במחוזות ובערים ולמושלים בערי הגבול ובמחוזותיו, שיחדלו להעסיק ד"מים בכל עבודותיהם ועסקיהם ולאמץ אותם כשותפים באמון ובסמכות שהוענקה להם [למושלים] מידי נגיד המאמינים וניתנה בידיהם...

ועל כן אל תבקשו את עזרתם של עובדי אלילים, והגבילו את בני דתות החסות למעמד שאלוהים הועיד להם. דאגו לכך שמכתב נגיד המאמינים יוקרא ברבים לתושבי מחוזכם ופרסמו אותו ביניכם, לבל יוודע לנגיד המאמינים שאתם, או מי מבין פקידיכם או עוזריכם, מעסיקים מישהו מבני דתות החסות בענייני האסלאם.

(מעובד על פי ב' לואיס, היהודים בעולם האסלאם, מרכז זלמן שזר, תשס"ט, עמוד 49)

קטע מקור 2 – מתוך דברים שכתב ההיסטוריון ברנרד לואיס בנוגע לצו שפרסם הח'ליף הפאטמי אל-ט'אהר בראשית

המאה ה'11:

מסופר שבראשית המאה ה'11 פרסם הח'ליף הפאטמי אל-ט'אהר צו... שהוקרא באוזני העם, ובו הביע את כוונותיו הטובות כלפי הכול ואישר מחדש, שכל מי שבידיהם הופקדה סמכות בשירות המדינה ובעיית משפט חייבים להישען על היושר, לרדוף צדק בכל הבא בפניהם ונוגע להם, להגן על השלומים והישרים ולרדוף את עושי העוול והמהומות.

כמו כן הוא אומר שהוא שמע על החשש של בני דתות החסות, הנוצרים והיהודים, שמא יאולצו לעבור לדת האסלאם, ועל טרונייתם על כך, מכיוון שאין אונס בדת (קוראן ב, 256).

הוא אומר שעליהם [על בני החסות] להסיר פחדים דמיוניים אלה מליבם, ומבטיח להם שייהנו מהגנה ומדאגה וישמרו על מעמדם כעדות חסות.

מי מביניהם המבקש להיכנס לדת האסלאם מתוך בחירת ליבו ובחסד אלוהים, ולא במטרה לקדם ולרומם את עצמו, יכול לעשות זאת ויבורך על כך. מי שמעדיף להישאר בדתו... ניתנות לו חסות והגנה, ומחובתם של כל בני העדה [המוסלמית] לשמור ולהגן עליו.

(מעובד על פי ב' לואיס, היהודים בעולם האסלאם, מרכז זלמן שזר, תשס"ט, עמוד 45)

מימוש מטרות תנאי עומר הציב אתגרים לח'ליפים בארצות האסלאם.

– על פי מה שלמדתם, מה היו המטרות של תנאי עומר בנוגע ל"בני החסות"? הסבירו איזה אתגר בא לידי ביטוי בכל אחד מן הצווים.

– על פי הצווים, מה הייתה הדרך שבחר כל אחד מן הח'ליפים להתמודד עם האתגר, וכיצד הוא נימק את בחירתו? (20 נקודות)

ב. מדוע בדרך כלל נהגו היהודים באימפריה המוסלמית לפנות לבית המשפט היהודי? הסבירו שתי סיבות.

– מדוע במקרים מסוימים בחרו היהודים לפנות לבית המשפט המוסלמי? הסבירו שתי סיבות. (15 נקודות)

10. כלכלה ועסקים של יהודים ומוסלמים בימי הביניים

- א.** – הציגו שני מאפיינים משותפים למסחר היהודי ולמסחר המוסלמי בימי הביניים.
– הסבירו שני מאפיינים ייחודיים למסחר היהודי.
(17 נקודות)
- ב.** – הציגו שלושה מן המקצועות שעסקו בהם בעלי המלאכה היהודים בימי הביניים בארצות האסלאם.
– הסבירו מדוע בחרו יהודים לעסוק בכל אחד מן המקצועות שהצגתם.
(18 נקודות)

פרק שני

ענו על אחת מן השאלות 11–12 (15 נקודות).

- 11.** בין היהדות לאסלאם יש דמיון רב. הציגו שתיים מנקודות הדמיון בין היהדות לאסלאם, והביאו שני הסברים לדמיון זה.
- 12.** – הציגו שלושה ביטויים להיחלשות הפוליטית של הח'ליפות בבגדאד החל במאה ה־9 ועד המאה ה־11.
– הסבירו מהו השינוי שחל במעמד הח'ליפות עקב ההיחלשות הזאת.

נושא 3 – קהילת יהודי קרקוב

אם למדתם נושא זה, ענו על שתי שאלות: על אחת מן השאלות 13–14 (פרק ראשון) ועל אחת מן השאלות 15–16 (פרק שני).

פרק ראשון

ענו על אחת מן השאלות 13–14 (35 נקודות).

13. יהודי קרקוב והיודנראט בתקופת מלחמת העולם השנייה

- א. – מדוע קבעו הגרמנים שקרקוב תהיה בירת הגנרל-גוברנמן?
– הסבירו כיצד השפיעה הבחירה בקרקוב לבירת הגנרל-גוברנמן על מדיניות הגרמנים כלפי יהודי העיר מראשית הכיבוש הגרמני ועד סוף שנת 1941. בססו את הסברכם באמצעות שלוש דוגמאות.
(15 נקודות)
- ב. לפניכם קטע מן הספר "בית-מרקחת בגטו קראקוב" מאת הרוקח תאדאוש פאנקיייוויץ'.

אחד העובדים הוותיקים ביותר של היודנראט היה ליאון סאלפטר, רוקח כמוני, אדם בעל עקרונות, שקט, שליו ומאוזן. לא פעם שאלתיו מדוע אינו מסתלק מן הגטו, מדוע אינו בורח. הוא היה משיב שאפילו אם הייתה לו האפשרות לברוח, לא היה מנצלה; הוא יישאר עם כולם עד הסוף... איש יודנראט אחר, המשפטן סאלומונוביץ', היה אדם מיושב ונבון, מוכן תמיד לסייע בעצה טובה, להושיט עזרה כמיטב יכולתו. הוא ניסה למצוא את הדרך להידברות עם הגרמנים, כדי לנסות ולהציל. ואומנם, הודות למאמציו ניצלו יחידים בחודש יוני. לאנשים ישרים והגונים הייתה העבודה בידנראט בלתי נעימה ומביכה מאוד; לא קל למלא פקודות שאינן מזדהה עימן, לעקוף ולטשטש חוקים, לשחק בסחבת, לשכנע השכם והערב שאינך חלק מגוף מחוקק אלא חלק מגוף מבצע.

(מעובד על פי ת' פאנקיייוויץ', בית-מרקחת בגטו קראקוב, תרגום מפולנית: מ' עקביא, יד ושם בשיתוף עם ארגון יוצאי קראקוב, תשמ"ה, עמ' 66–67)

- הציגו את הטיעון (טענה ושני נימוקים) של פאנקיייוויץ' בנוגע ליודנראט בקרקוב, שבא לידי ביטוי בקטע המקור.
– על פי מה שלמדתם, הציגו שלוש דוגמאות מפעולותיהם של ראשי היודנראט בקרקוב, והסבירו כיצד כל אחת מהן מבססת את טענתו של פאנקיייוויץ'.

(20 נקודות)

14. תנועות הנוער בגטו קרקוב

- א. – הציגו באמצעות שלוש דוגמאות את דפוסי הפעולה שאפיינו את תנועות הנוער היהודיות בקרקוב מראשית הכיבוש הנאצי ועד סוף שנת 1941.
- בשנת 1942 חל שינוי באופי הפעילות של תנועות הנוער. הציגו את השינוי, והסבירו את הגורמים שהובילו לשינוי זה. (17 נקודות)
- ב. לפניכם שני קטעי מקור העוסקים בחשיבות הלחימה של המחתרת היהודית בקרקוב נגד הנאצים.

קטע מקור 1 – מתוך מאמר שפורסם בגיליון של ארגון "החלוץ הלוחם" מ־20 באוגוסט 1943 "ביום השנה לייסוד הארגון":

לאמיתו של דבר הושלם תפקידנו. כחיל חלוץ פיצחנו את קליפת רפיון הידיים [חולשה] שצמחה על דור הגטו. הראינו לעולם שהעם היהודי יודע לעמוד על נפשו וליפול בשם הצדק. התייצבנו לקרב מול האויב, ואחת ולתמיד נטלנו ממנו את האשליה שיש בידו לרצוח ללא עונש את המוני היהודים. פרצנו את המסורת המחפירה של הטיית הצוואר למאכלת [לסכין] ללא התנגדות. לימדנו את האנשים לסכל את כוונת האויב... מחינו את החרפה מההיסטוריה שלנו, ורשאים אנו לומר בבטחה כי השגנו את מה שביקשנו.

(מעובד על פי ש' דרנגר, החלוץ הלוחם, ביטאון הנוער היהודי החלוצי במחתרת קרקוב, תרגום מפולנית: צ' ארד, בית לוחמי הגטאות וביחד, 2006, עמ' 78–79)

מקור 2 – מתוך דברים שנשא יצחק צוקרמן* בעצרת זיכרון ליהודי קרקוב בשנת 1950:

בסופו של דבר בשבילנו מבחינה יהודית היה זה [המרד בקרקוב] כישלון רב. המרד לא היה. הגטו נשאר מיותר. גלמוד. כעבור חודשים הובילה הדרך בלי כל התנגדות מקרקוב למחנה הריכוז בפלשוב ומפלושוב למוות. [אומנם הלוחמים בקרקוב] הראו לנו את הדרך להצלת כבודנו, אך בפועל שותקה מחתרת זו על ידי משתפי הפעולה, ולא הצילה נפשה יותר מאשר ורשה שבה הארגון שיתק את משתפי הפעולה וליווה את העם עד הרגע האחרון בנשק במרד, בנאמנות ובכבוד.

(מעובד על פי נ' ברזל, עד כלות ומנגד. המפגש בין מנהיגי מרד הגטאות לבין החברה הישראלית, הספרייה הציונית ויד יערי, ירושלים, 1998, עמ' 168)

* יצחק (אנטק) צוקרמן, ממייסדי הארגון היהודי הלוחם בוורשה ואחד המנהיגים המובילים של המחתרת בוורשה ובפולין כולה בעת מלחמת העולם השנייה.

- הציגו נקודת דמיון אחת והבדל אחד בין שני קטעי המקור בנוגע לחשיבות הלחימה של המחתרת היהודית בקרקוב נגד הנאצים.
- הסבירו שתיים מן הסיבות להבדל שהצגתם. בתשובתכם התייחסו לשניים ממאפייני המקור האלה: זהות יוצר המקור, קהל היעד ומטרת המקור, מועד פרסום המקור או התייחסו להקשר ההיסטורי שבו נוצר המקור. (18 נקודות)

פרק שני

ענו על אחת מן השאלות 15–16 (15 נקודות).

15. לפניכם רשימה של כמה אתרים בקרקוב ובסביבותיה שבהם התרחשה פעילות הקשורה לתולדות הקהילה היהודית בעיר בזמן מלחמת העולם השנייה:

- אופטימה
- ז'גודה
- פולוניה
- מונטלופי / הלצלב
- אמליה
- פלשוב

בחרו בשלושה מן האתרים האלה.

הציגו את הפעילות שהייתה בכל אחד מהם, והסבירו כיצד הפעילות בכל אחד מהם משקפת היבט שונה בגורלם של יהודי קרקוב בתקופת מלחמת העולם השנייה.

16. אנשי המחתרת היהודית בקרקוב פעלו בגבורה גם לאחר שנתפסו בידי הגרמנים.

בססו קביעה זו באמצעות שלוש דוגמאות.

נושא 4 – מלחמת העצמאות

אם למדתם נושא זה, ענו על שתי שאלות: על אחת מן השאלות 17–18 (פרק ראשון) ועל אחת מן השאלות 19–20 (פרק שני).

פרק ראשון

ענו על אחת מן השאלות 17–18 (35 נקודות).

17. ההפוגה הראשונה ופרשת אלטלנה

א. "ההפוגה הראשונה ירדה עלינו כטל משמיים", אמר אחד המפקדים הבכירים כשנכנסה ההפוגה לתוקף אחרי כחודש של קרבות קשים, ואף נואשים, לבלימת הצבאות הפולשים".

(א' אורן, "משבר הפיקוד העליון וועדת חמשת השרים בהפוגה הראשונה", יולי 1948, בתוך **מערכות**, 298, [מרס-אפריל 1985], עמ' 50)

הסבירו את קביעתו של המפקד הבכיר בנוגע לחשיבות ההפוגה הראשונה מבחינת מדינת ישראל, ונמקו אותה באמצעות שלוש עובדות היסטוריות.

(15 נקודות)

ב. לפניכם קטע מקור ובו דברים שנשא בן-גוריון לפני מועצת המדינה הזמנית ב-23 ביוני 1948 בתום פרשת האונייה "אלטלנה".

רבותי! היום נקראה המועצה לרגל אסון כבד וחמור שהתרגש עלינו - ניסיון התנקשות, בידי ארגון הידוע בשם אצ"ל, באחדות המדינה ובריבונותה, ביכולתה הצבאית של מדינת ישראל ובמעמדה הבין-לאומי... ב-26 במאי הוצאה פקודה על הקמת צבא הגנה לישראל... באחד ביוני... חתם ראש אצ"ל על התחייבויות... [ש]נתמלאו רק בחלקן... שתי ההתחייבויות העיקריות לא בוצעו כלל: הארגון הצבאי ומפקדתו לא חדלו מלפעול ולהתקיים. פעולות הרכישה הנפרדות של נשק וציוד מלחמתי לא נפסקו, וקשרי האצ"ל בעניינים אלה לא נמסרו לרשות צבא ההגנה. ועל רקע הפרת ההתחייבויות האלה... אירעו בשלושת הימים האחרונים הדברים המעציבים שבכפר ויתקין ובתל אביב.

מתוך הפרת חוקי המדינה והתחייבויותיו, לפי הצהרתו מתוך החלטתו החופשית, הביא אצ"ל לארץ אונייה ובה נשק. גם אילו לא הייתה הפוגה מטעם האו"ם, היה העניין חמור למדי, כי אין שום מדינה יכולה לסבול שאנשים פרטיים או ארגון פרטי יכניסו לארץ בלי רשות הממשלה אפילו את הכמות הקטנה ביותר של נשק... הבאת נשק על ידי ארגון צבאי לאומי, שהפר את התחייבויותיו כלפי המדינה ואינו מקבל את דינה, היא סכנה חמורה עוד יותר, כי הוא מעמיד בסכנה את המדינה ומכשיר את הקרקע למלחמת אזרחים בקנה מידה רחב. נוסף על כך נעשה דבר שיש בו הפרת סידור בין-לאומי של האו"ם שמדינת ישראל קיבלה על עצמה.

(מעובד על פי ד' בן-גוריון, **בהילחם ישראל**, עם עובד, 1957, עמ' 165–167)

- על פי **קטע המקור**, הסבירו את הנימוקים שעליהם ביסס בן-גוריון את החלטתו לפגוע באונייה "אלטלנה".

- על פי **מה שלמדתם**, הציגו את העמדה של המתנגדים להחלטה זו, ונמקו אותה באמצעות שתי עובדות היסטוריות.

(20 נקודות)

18. "קרבות עשרת הימים" ומבצעי ההכרעה

א. ההיסטוריון יואב גלבר טוען בספרו "קוממיות ונכבה" כי "קרבות עשרת הימים ציינו את סיומו של שלב ההישרדות במלחמתה של ישראל. עצם קיומה של המדינה נראה עתה מובטח..."

(י' גלבר, קוממיות ונכבה, כנרת, זמורה ביתן, דביר, 2004, עמ' 234)

הסבירו את הקביעה של ההיסטוריון י' גלבר בנוגע לחשיבותם של "קרבות עשרת הימים", ובססו אותה באמצעות שלושה מן ההישגים של צה"ל בתום הקרבות האלה. (15 נקודות)

ב. – הציגו שני יעדים מדיניים-צבאיים שמדינת ישראל ביקשה להשיג לאחר "קרבות עשרת הימים".

– הסבירו אילו מן היעדים הושגו במבצע יואב, ואילו מן היעדים הושגו במבצע חירם.

(20 נקודות)

פרק שני

ענו על אחת מן השאלות 19–20 (15 נקודות).

19. מפרוץ מלחמת העצמאות ועד מאי 1948 נקטה הנהגת היישוב היהודי מדיניות שלפיה אין מפנים יישובים מרוחקים או מבודדים.

הציגו שני נימוקים של התומכים בהחלטה זו ושני נימוקים של המתנגדים להחלטה זו.

20. אחת התפיסות הרווחות בנוגע למלחמת העצמאות היא שזו הייתה מלחמת "מעטים מול רבים". הציגו עובדה היסטורית אחת

המבססת תפיסה זו ועובדה היסטורית אחת המערערת תפיסה זו.

נושא 5 – אל מול עולם חדש: לבטים ומגמות בעידן האמנציפציה

אם למדתם נושא זה, ענו על שתי שאלות: על אחת מן השאלות 21–22 (פרק ראשון) ועל אחת מן השאלות 23–24 (פרק שני).

פרק ראשון

ענו על אחת מן השאלות 21–22 (35 נקודות).

21. יהודי החצר

- א. – הציגו שלוש תפקידים שמילאו יהודי החצר בגרמניה בעבור שליט המדינה.
– הסבירו כיצד תרמו יהודי החצר לחיזוק הקשר בין החברה היהודית לחברה הנוצרית באירופה. (15 נקודות)
- ב. יש מחלוקת בין ההיסטוריונים בנוגע לעומק השינוי שהתחולל באורח החיים של יהודי החצר בעקבות מעורבותם בחברה הנוצרית.
לפניכם קטע ממאמרה של ההיסטוריונית סלמה שטרן ובו היא עוסקת בסוגיה זו.

יהודי החצר היה הראשון בהיסטוריה היהודית-גרמנית אשר ניסה לחקות באורח חייו את הסגנון ואת המנהגים של עולם החצר שבו חי ולדבר ולהתלבש כאנשי תקופת הברוק.
כשם שמנהיגי האצולה של אותם ימים אימצו לעצמם את דרך ההתנהגות הנאותה מן החצר, שאת חוקיה והוראותיה מילאו על כל פרטיהם, כך גם יהודי החצר עיצב עצמו מחדש ברוח החברה האריסטוקרטית. הוא אימץ לעצמו את הנטייה ללבוש מצועצע ולראוותנות מסנוורת, לרשמיות ולרברבנות... בדומה לבני האצולה, החלו יהודי החצר להשליך את הקפוטטה המסתירה את גזרת הגוף, והעדיפו את החליפות הספרדיות או הצרפתיות האלגנטיות והצבעוניות... הם כיסו את ראשם בפאות מהודרות, ונשותיהם הלכו שבי אחר שמלות חישוקים מְמָשִׁי וקטיפה...
אך לא רק בלבושם ובחיבתם היתרה לצבע וצורה, לגינונים ולכיבודים ביקשו יהודי החצר להתאים את עצמם לטעמה של תקופתם: הם רכשו גם את תכונות האופי שהיו אופייניות לחברה האריסטוקרטית של אותה מאה: הבלטת ה"אני" שלהם, שדחפה אותם לחפש סיפוקים בפעילות נמרצת מתמדת ובהצלחה אישית; צורת דיבור, סגנון ותנועה נלהבים ורגשניים; דחף עז להתבלטות עצמית...
עם זאת היו קשרים איתנים... אשר קשרו את יהודי החצר בחוזקה לקהילתם שלהם ולעולמה הדתי והחברתי. רגשות דתיים היו נעוצים בשורש הווייתם. ולכן, על אף בתי הקיץ שלהם וגניהם, ספריהם ותמונותיהם, הם נשאו תמיד בראש ובראשונה יהודים, ורק אחר כך סוכני חצר. עם כל כישרונם "להסתדר בכל מקום"... תפקידם כסוכני חצר לא היה עבורם יותר מאשר "תפקיד"...

יהודי החצר עטה עצמו בבגדים האופנתיים כדי להסתיר את דמותו האמיתית.

(מעובד על פי ס' שטרן "הדור הראשון של יהודי האמנציפציה" בתוך ע' אטקס (עורך), אל מול עולם חדש: לבטים ומגמות בעידן האמנציפציה, המכון למדעי היהדות של האוניברסיטה העברית והאגף לתוכניות לימודים, תשס"ה, עמ' 37)

- על פי קטע המקור, הציגו את הטיעון (טענה ושני נימוקים) של החוקרת ס' שטרן בנוגע לעומק השינוי שהתחולל באורח החיים של יהודי החצר.
– על פי מה שלמדתם, הציגו טענה נגדית, ונמקו אותה באמצעות שתי עובדות היסטוריות. (20 נקודות)

22. היחס לעברית בעידן האמנציפציה

א. לפניכם קטע מקור מדבריו של זכריה פרנקל, כפי שנרשמו בפרוטוקול של אספת הרבנים בפרנקפורט בשנת 1845.

השפה העברית היא שפת כתבי הקודש המקיפים את כל יסודות הדת שלנו. הדת, כעניין מופשט, מצריכה מסגרת חיצונית שעליה להעלות לפנינו בכל עת תמיד את זכר האל. זהו הטעם המונח ביסוד מצוות בודדות רבות כגון מזוזה, תפילין וכו'. גם הלשון העברית בתפילה משמשת את המטרה הזאת, להחיות תמיד בזיכרונו את הכתוב בכתבי הקודש, את בריתנו עם אלוהים. אמצעי זיכרון שונים אלה דומים לצרור הקנים במשל הידוע: כל עוד הקנים מאוגדים יחד, אין לשבור אותם, אך אם יוצאו אחד-אחד, זה אחר זה - יישר הצרור כולו על נקלה [בקלות]. בלאו הכי כבר נמחה הרבה כל כך ממה שהיה אופייני ליהדות, והגיעה השעה להיעצר.

(מעובד על פי ש' קולת (עורכת), **הקיום היהודי בתפוצות במאה העשרים**, מעלות והאגף לתוכניות לימודים, תשנ"ד, עמ' 49)

על פי **קטע המקור**, הסבירו את התפיסה של ז' פרנקל בנוגע לחשיבות השימוש בעברית כשפת התפילה.

(15 נקודות)

ב. הסבירו את התפיסה של הרפורמים ואת התפיסה של הנאו-אורתודוקסים בנוגע לשימוש בשפה העברית כשפת תפילה.

(20 נקודות)

פרק שני

ענו על אחת מן השאלות 23–24 (15 נקודות).

23. הציגו את ההבדל בין התגובה של הרבנים האשכנזים על המודרנה ובין התגובה של רבני המזרח עליה.

הסבירו שתי דעות של היסטוריונים בנוגע לסיבות להבדל זה.

24. הן משה מנדלסון הן הרב שמשון רפאל הירש (מנהיג הזרם הנאו-אורתודוקסי) שילבו בין ערכי היהדות ובין ערכי

התרבות הכללית.

הסבירו מדוע תלמידיו של הרב הירש לא נטשו את היהדות, ואילו רבים מתלמידיו של מנדלסון נטשו אותה.

הביאו שלושה נימוקים.

נושא 7 – יפן המודרנית

אם למדתם נושא זה, ענו על שתי שאלות: על אחת מן השאלות 25–26 (פרק ראשון) ועל אחת מן השאלות 27–28 (פרק שני).

פרק ראשון

ענו על אחת מן השאלות 25–26 (35 נקודות).

25. האימפריאליזם היפני בסוף המאה ה-19 ובראשית המאה ה-20

- א. מה הייתה "ההתערבות המשולשת" (1895)? הסבירו מדוע ראו בה יפנים רבים השפלה לאומית. בתשובתכם התייחסו להישגים של יפן בהסכם שימונוסקי ולתוצאות של "ההתערבות המשולשת". (15 נקודות)
- ב. בנספח לשאלה זו מוצגת קריקטורה מאת הקריקטוריסט קאראן ד'אש שפורסמה עם פרוץ המלחמה בין יפן לרוסיה ב-8 בפברואר 1904 בעיתון צרפתי.
- הסבירו כיצד הקריקטוריסט מבטא בקריקטורה את דעתו בנוגע לסיכויים של יפן לנצח את רוסיה. בססו את תשובתכם על שני רכיבים מן הקריקטורה.
- על פי מה שלמדתם, הציגו שתי הנחות יסוד ו/או עובדות היסטוריות שעליהן היה הקריקטוריסט יכול לבסס את דעתו. הסבירו אם צדק הקריקטוריסט. בססו את תשובתכם על שלושה ממהלכי המלחמה ותוצאותיה. (20 נקודות)

26. יפן בתקופת מלחמת העולם השנייה

- א. לפניכם קטע ממאמרו של ההיסטוריון רותם קובנר העוסק בהשלכות שהיו למלחמת סין-יפן השנייה.

מלחמת סין-יפן השנייה [שפרצה ביולי 1937], כפי שנקראות כיום במערב וביפן שמונה שנות המאבק [בסין הן נקראות בשם "מלחמת ההתנגדות ליפן"], הייתה בעלת חשיבות עצומה גם במהלכה. בראש ובראשונה השפיעה מלחמה זו במישרין על למעלה מחמישית מאוכלוסיית העולם וגרמה לפגיעה קשה ברקמת חייה. במישור הבינלאומי היא הובילה לחיכוכים גדלים והולכים בין יפן לארצות הברית... ובכך הפכה המערכה בסין לחלק ממלחמה גלובלית.

(מעובד על פי רותם קובנר, "הקדמה: סכסוך שחרץ גורל של יבשת", זמנים, 105 [חורף 2009], עמ' 36)

- הציגו את טענתו של ההיסטוריון ר' קובנר העולה מן הקטע בנוגע להשלכות של מלחמת סין-יפן השנייה.
- על פי מה שלמדתם, בססו את טענתו של ר' קובנר באמצעות שתי עובדות היסטוריות מן השנים 1937–1941. (17 נקודות)

- ב. הסבירו שלושה גורמים לתבוסה של יפן במלחמת העולם השנייה. (18 נקודות)

פרק שני

ענו על אחת מן השאלות 27–28 (15 נקודות).

27. ההיסטוריון בן עמי שילוני טוען בספרו "יפן המודרנית" כי "סיסמת השלטונות [ביפן] בנוגע ללימוד מן המערב הייתה ואקון יוסאי [שפירושה] 'רוח יפנית, טכניקה מערבית'".

(מעובד על פי ב"ע שילוני, יפן המודרנית, שוקן, 2002, עמ' 57)

הסבירו כיצד סיסמה זו באה לידי ביטוי בצבא היפני החדש שהוקם בעקבות "הרסטורציה של מייג'י". בססו את תשובתכם באמצעות שלוש דוגמאות.

28. המדיניות של ממשל הכיבוש האמריקני ביפן לאחר מלחמת העולם השנייה (בשנים 1945–1952) עמדה לפני אתגרים שונים. הסבירו שניים מן האתגרים האלה. הציגו שתיים מן הפעולות שנקטו כוחות הכיבוש האמריקני ביפן כדי להתמודד עם כל אחד מן האתגרים שהסברתם (סך הכול – ארבע פעולות).

נושא 8 – סין המודרנית

אם למדתם נושא זה, ענו על שתי שאלות: על אחת מן השאלות 29–30 (פרק ראשון) ועל אחת מן השאלות 31–32 (פרק שני).

פרק ראשון

ענו על אחת מן השאלות 29–30 (35 נקודות).

29. רפורמות בשנותיה האחרונות של קיסרות סין

א. לפניכם קטע מן הספר של ההיסטוריון עמנואל צ'י' שו 'צמיחתה של סין המודרנית'. הקטע עוסק ברפורמה המכונה "רפורמת מאה הימים" (1898).

החשש הנורא מפני התפוררותה של סין עורר את תנועת הרפורמה של 1898. למעשה הלכה התנועה וצברה תנופה זה עשר שנים, כי מאז מפלתה של סין במלחמתה עם צרפת ב-1885 היה גלוי לכל עין שהמודרניזציה המוגבלת רחוקה מלהניח את הדעת, והמפלה במלחמה נגד יפן העידה כאלף עדים על כישלונה של התנועה להתחזקות עצמית. מלומדים ואישי שלטון עמדו על הצורך ברפורמה מעמיקה יותר, ואפילו הקיסר והקיסרית האלמנה הבינו זאת, אם כי היו חלוקים בדעותיהם בכל הנוגע לטיבה של הרפורמה הדרושה, להיקפה ולהנהגתה... ב-1898 הגיעה שושלת צ'ינג לנקודת מפנה בתולדותיה: רפורמה שתעלה יפה אולי תוכל למנוע התפוררות - ואילו כישלון יבשר על הסתלקות השושלת.

(מעובד על פי עז"י שו, צמיחתה של סין המודרנית, שוקן, 2005, עמ' 335)

- הציגו שלושה מן הגורמים שהחלישו את סין הקיסרית במחצית השנייה של המאה ה-19: שני גורמים שאפשר ללמוד עליהם מן הקטע וגורם נוסף על פי מה שלמדתם.
- על פי מה שלמדתם, הסבירו מדוע לא הצליחו מובילי הרפורמה של 1898 למנוע את ההתפוררות של סין הקיסרית. (20 נקודות)
- ב. בחרו בדמות אחת או בקבוצה אחת שפעלה בסין בשנים 1900–1911 כדי לחזק ולקדם את סין. הציגו שתי פעולות שנקטה הדמות או הקבוצה שבחרתם, והסבירו אם הצליחה להשיג את מטרותיה. (15 נקודות)

30. הקומוניזם של מאו צה טונג

- א. הציגו שניים מן הצעדים שנקט מאו צה טונג בעת שהנהיג את מדיניות הרפורמה "הקפיצה הגדולה קדימה", והסבירו כיצד כל אחד מהם גרם לכישלונה של רפורמה זו. (15 נקודות)
- ב. – הסבירו כיצד הוביל כישלון רפורמת "הקפיצה הגדולה קדימה" ל"מהפכת התרבות" בסין.
- הציגו שתי נקודות דמיון בין הרפורמה הזאת ובין "מהפכת התרבות", על פי שני התבחינים (קריטריונים) האלה:
- מטרות
 - תוצאות
- (20 נקודות)

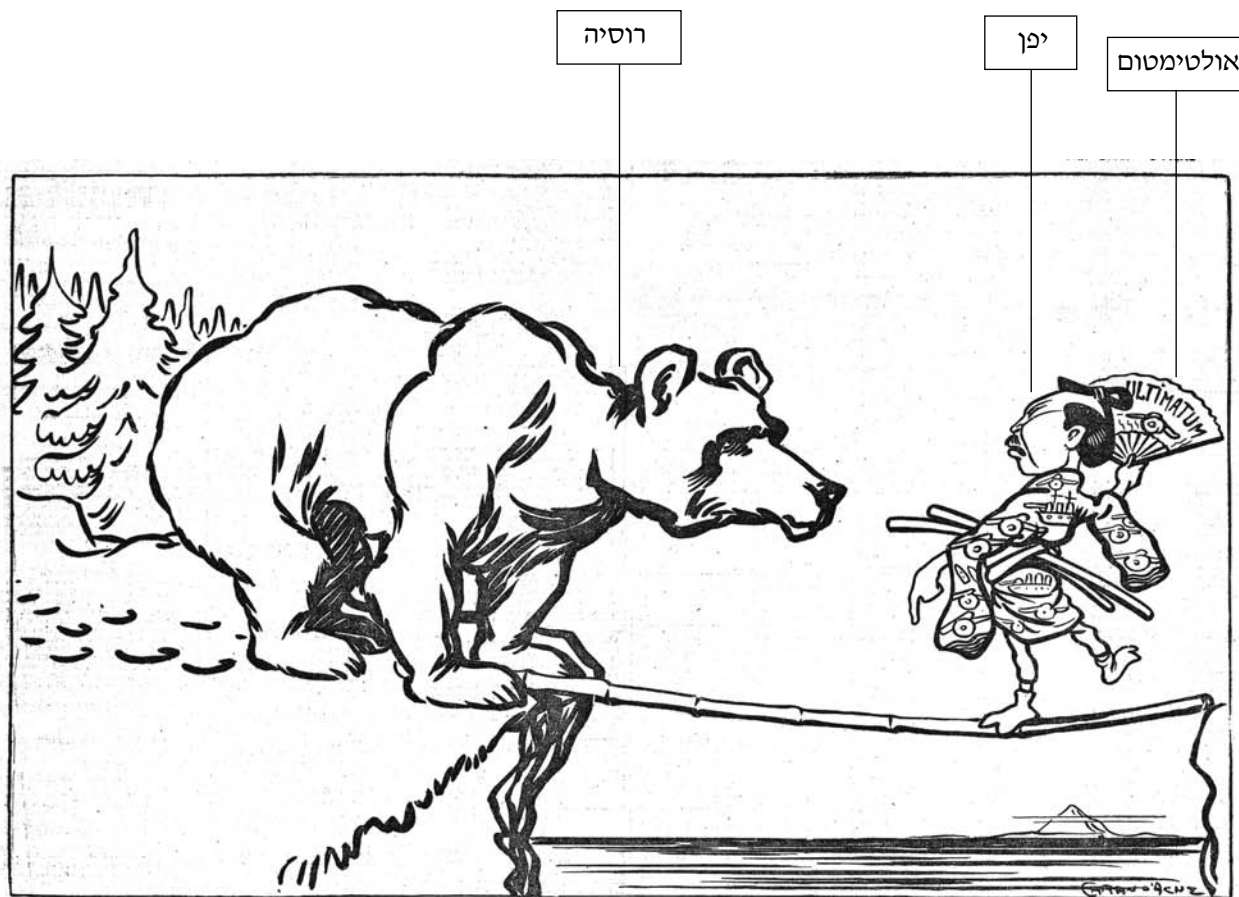
פרק שני

ענו על אחת מן השאלות 31–32 (15 נקודות).

31. הציגו את התקרית במנצ'וריה (1931), והסבירו כיצד השפיע המאבק נגד יפן בשנים 1931–1936 על המאבק הפנימי בסין בין הגוואמינדאנג ובין הקומוניסטים.
32. בתקופת מלחמת האזרחים בסין (1945–1949) בין הקומוניסטים ובין תומכי הממשלה הלאומית בראשות צ'אנג קאי שק, סייעה ארצות הברית לממשלה הלאומית. הציגו שני צעדים שנקטה ארצות הברית כדי לסייע לממשלה הלאומית במאבקה בקומוניסטים בעת מלחמת האזרחים, והסבירו מה הייתה מטרת המעורבות של ארצות הברית בסין.

בהצלחה!

נספח לחלק ב, שאלה 25 – קריקטורה

LA PERCHE TERRIBLE. Périlleux exercice japonais.

המוט הנורא – תרגיל יפני מסוכן

(Caran d'Arche: אייר: le Figaro, February 8, 1904)